

NOVININE

Pobožen. družbeni, pismeni list za vogrske Slovence.
PRIHÁJA VSAKO NEDELO.

Cena Novin je na leto vsakoml na njegov naslov 6 K,
Sküpnö v edno faro 4 K.

Cena Novin v Ameriko je na leto 12 K.

Cena ednoga drobca je dcma 6 filerov.

VREDNIK :

KLEKL JOŽEF

vp. pleb. v Crensovcih, CSERFÖLD, Zalamegye.

K tomü se more pošilati naročnine i vsi dopisi, nej
pa v tiskarno.

Vsi naročniki tak domači kak ameriškanski
dobijo k **NOVINAM** brezplačno vsaki mesec
„Marijin Tist“ i na konci leta „Kalendar
Srca Jezušovoga.“

„Nemajo vina“ Jo. 2, 3.

Obramba Marije.

Tak smo včeni vsikdár — od mála malúj mao, ka či se oča srdijo, te k materi bežimo. Oča računajo etak: „Krív je, morem ga pokaštúgati“. Matí si pa z srcom míslijo: „Žao njemi je, zakaj njemi ne bi odpústíla.“ Pa je to vsikdár tak bilo na svetí pa túdi bude. Bog sam je že tak stvorö človeka pa nikaj novoga ne povemo z tem, či pišemo, ka je Bog pot našega zveličanja túdi tak zravnao.

On sam je bio tisti, kí je svojemi jedinorodjenomi Síni zemelsko mater odebrao, poslao i zgojo. Tá matí je bíla njegovomi Síni nájdrgša na zemli, to je počastio, bogao, njéne želé spunjá-vao. Pa se nauč ne čúdivamo, ka dnes v sv. evangeliumi njo tak mirovno čújemo pravíti: „Nemajo vina.“ Se nam z cela naturno vídi, ka ona te, kda nemajo vína, to pove njemi ino niti ne prosi dale, ár zná, ka Jezuší zado-sta, či se ona za njé spomeni. Njéne prošnje šče ne odvrno, njéne želé je ešče ne niháo níkdar nespunjene. Zdaj jo je túdi poslúhno. Ne včasí, líkí kda je prišla vúra njegova, poslúhno jo pa je.

So bíli, kí so pravili, ka ne rad poslúhno. — Od koga to právíjo? Od nájbolšega sína na svetí! Rad je poslúhno včasí, kda je prišla vúra njegova: Kda je boža vola štela poslúh-notí njo! Pa ka je prav rad bio, či je ona prosila kaj od njega za lúdí, glejte, za mater nam jo je dao mirajočí na kríži.

Ali ne vídimo to po celom svetí, da svet od tiste vúre kde častí Jezúša, tam častí túdi bl. D. Marijo? Ste vidíli že človeka, kí bi vam pravo, ka on Jezúša líbi. Marijo pa nej? To ne mo-goče. — Nemre se dopádnöti síni, kí ne pošúje matere njegove.

Záto je prav, či iščemo v denéšnjih nevoláj túdi pri njoj pomoč. Štera je že etí na zemli tak zmožna bíla z svo-jov prošnjov, ka so se čúde godile na njo, kelko zmožnejša je dnes kak kra-lica nebés!

Možá je zgúbíla rano, sína so njoj preganjali i 33 let staroga na kríž raz-peli. Je med vamí takši, takša, šterí je več zgúbo? Možovje so vas povrgli pa njím ne glása več, dovíce ste ostale z drobnov dečícov: Z mislite si na ma-ter Marijo, ona razmi, ona čúttí vašo žalost. Síne so vam odegнали pa spijo v hladnoj zemlí túhínskoj svoje smrtno spánje: Mislite na Marijo, tam je stála ona pod krížnim drevom i čúttíla vso bolezen ino težávo srca vašega.

Pa za to zná, ka je zgüba, zná ka je nevolá, zná ka je zametávanje lúdi i siromaštvo. Ne bojte se, razmi túdi vás pa íde k síni rekoč: Glej Go-spodne, nema možá, nema sínú, bodi njemi i njoj smilení. Zná se zgodíttí, ka je njegova vúra za pomoč ešče ne tú, pa príde, hitro príde, ár jo naša nebeska Mati Marija zazové ino síli.

Bojna.

V Romaniji z velikimi stopaji napre-dújemo. Na jugi smo prišli do meje ruske i zavzeli najvekše trgovinsko mešt *Brailo*. Cela Dobrudša je naša. — V zgornjoj Romaniji smo prišli do *Sereth* reke. Zavzeli smo mesta *Macin* i *Jijilat*. 2400 vojakov smo zgrabili i 10 strojnih púsk zaplenili.

Rusko bojišče. Pri *Rigi* so Rusi en del nemških jarkov dobili v roke, v Bukovini so pa premagani. Víše je-zero jih vlovljenih. — **Morje.** *Ivernía* angležka ladja se je potopila. Vtopilo se 120 ljúdi.

Dom i svet.

Kralj se je zahvalo po kronanji z temi rečmi: „Genjen od zvišene slav-nosti kronanja, iz srčnoga prepričanja túdi v kraljičinom imeni se globoko zahvalím svojemi ljúbljenomi vogrskomi narodi za vernost i vdanost, štera se je pri kronanji tak navdúšeno i vogr-skomi narodi pripravno odkrila. Zago-tovimo narod, ka njegovo ljúbav, štere zaistino sijajni dokaz nas je glo-boko geno i z odkritosrčnov srčnov radostjov napuno, vsikdar iz globočine srca povrnemo.“

Novi nabor. Leta 1899 rojeni to je 17 let stari do od jan. 29. do febr. 10. prebirani. — Pod orožje moro stopiti 18 — 24 let stari jan. 29.

Kronanje.

Prišo je željnočakani den, po šterom je hrepeneo celi vogrski narod vsa-koga maternoga jezika v državi sv. Štefana. Vreme je toti oblačno bilo i rosilo, pršilo, vendar je ne moglo zadržati svojega kralja pošúvajočíh dúš, da ne bi rano stanoli i še v tmici od-potúvali, vnogi z stroškom na celi den, v Búdino, da bi vidíli ljúbljeno kral-jevsko dvojico, kak se pela na kronanje.

Stalnoglavnomesto se je 30. Decembra rano prebúdilo. Svetlost še je vužgala v palači i prostoj hišo, v kraljevskom gradi i v delavcov prebivališči rano ob zori. Trakovi svetlosti so se bliščali i kopali v starodavnom Dúnaji i se obimnoli tisti iz Grada z onimi iz sta-nišč podložnikov izhajajočími. Pomen-ljiv prizor! Svetlost ljúbezni kraljev-skoga srca se zaročí dnes z svetlov ljú-beznostjov podložnih src poleg ra-vnanja božjega. Kak veliki spomin, kak veseli den. Zaročenje, štero prelomiti nišče ne sme, de se dnes sklevalo, zato

je tak svetlo vse tak rano v Budapesti, v središču, v srcu vogrskoga orsaga.

Polsedmih so poslaniki i velikaši vkup prišli v zbornici na sejo. Kronanje je prinas naime postavno delo, zato se more začeti i dokončati v državnem zbori. To tak odločijo poslaniki (követje) kak druge pravde. Iz zbornice se pelajo zdaj poslaniki v cerkev sv. Matjaš kralja ali v cerkev koronovanja. Na gori sv. Gerarda so topovi naznanili začetek državnoga zbora. Kola za koli, motor za motorom, civilje, vojaki, eden v lepšoj opravi kak drugi se paščijo vsi zaendrugim proti gradi. Stiška je tak velika, da ništerne kočije trištrtin vüre moro čakati, dokeč moro se z mesta genoti. Indašnje madjarske noše, zastave, grbi se vrstijo v nedopovedljivo lepoti i formi sporedoma. Brešček koronovanja je vse okoli obdan z gledalci. Mramorna grajka obda poldrugi meter visoki brešček, oznotraj je pa mlada tratica i gredice z rožami. Zemlja, štero je vsaka županija sem poslala, je v cementnoj posodi na njem. Tu de kralj mahao z mečom proti štiram krajom sveta. Okoli breščeka kronanja je 16 visokih drogov spostavljenih, raz šterih visijo tri metre duge bandere, obšite z apoštolskim križom i zlatimi zvezdami, na teh se bliščijo tüdi grbi i zastave iz raznih döb vogrskoga vladanja.

Kočija so kredi. Iz dobe Marije Terezije prelepi batarje i drugi okinčani vozovi brez računa čakajo goste iz kraljevskoga grada, šteri je dnes z zelenim, zlatonitnim vencom obdan. Teli-kajše so okinčane i palače okoli Grada. Najlepši je voz, šteri čaka na kraljevski par. Osem beli konjov z pozlačenov škerjov vozi zlatopotačna kočija pokrita z škrlatom.

Tričetrt na devet se sprevod koronanja zača mikati z Grada proti cerkvi. Vojska je celi trg sv. Jürja zagradila i stoji kak ocelna stena, ne püsti nikoga skoz. Sprevod odpre četa domobranskih huzárov pod voditeljstvom Lipcsey stotnika. Za tov ido kočija župana stolnoglavnoga mesta, *Bárczy* Štefana. Kočija so rdečo-žuto-bela. Konji toga se spačijo, ali le hitro je pomirijo. Šest v rdeče oblečenih bobnjárov i roglarov z žutimi črevli pride zdaj. Na ramah nosijo plašč i na njem veliki državni grb (országcimer). Dvajseti stopajov za temi se prikažejo vogrski peški darabonti iz telesne kraljevske straže z potegnjenim mečom, v belom plašči do pét, na glavah pa nosijo kučme iz zelenoga žamata z belim perom.

Konjenik pridezdaj z belov palicov:

kraljevski klicár (hírnök): *Szegedy-Masszák*, dvorni svetnik voditelj dvorjanskoga uráda. Zatem pride dvorna kočija, rdeča, pozlačena. V prvih sedi grof *Eszterházy* Šandor, vrhovni dvorján kraljice. Za njim vojvoda *Lobkovitz* Zdenko, vrhovni kraljevski adjutant, grof *Auersperg* Karol i baron *Gaudernak* Jožef, stotnika telesne straže, grof *Lónyai* Albert i grof *Festetich* Pavel vrhovniva komorniška meštra, grof *Csekonics* Andraš, vrhovni stolni mešter, grof *Bánffy* Jurij, vrhovni vratarski mešter, grof *Schönborn* Karol, vogrski kraljevski vrhovni dvorjan. Dragi kamni, imenitnost oblek, kinči kočij se ne dajo niti razložiti.

Kočije vojvode *Eszterházy* Mikloša, vrhovnoga konjeniskoga meštra i vojvode *Festetich* Tazsilója pride. Za njima pa barona *Skerlec* Ivana, horvackoga bana. Sledijo na štirah kočijah dvorne dame v belosvilno oblečene. Žmetna stariska kočija voznjejo ž njimi, a slugi i vojaki je oslobodijo iz mokroga peska. Za temi se pela *Eszterházy* — *Andrássy* grofica, namestnica vrhovne kraljicine dvorjenice i grofa *Apponyi* Šandora žena; grof *Tisza* Števan namestnik palatinov prihaja zdaj sam.

En čas je vse prazno. Naednok zatrobijo rogovi, i zrak se napuni z Eljen klici. Prihajajo kraljevska kočija. Vse se gene; zastave se prignejo, vojska čast skažuje, zvonovi donijo, z robčeki, kranščaki mahajo, iz kočij se pa odklánjajo v obleko vogrška velikoga admirala oblečeni kralj, kraljica v zlatobeloi obleki kronanja i ravnotak oblečen mali trononaslednik. Ljübezen, navdüšenje, radost, vernost, vse, kaj je dobroga, svetoga, čistoga, plememtoga je napunjavalo te hip srca; vè sveto bo delo, štero se začinja; korona, štera se dotikale glave svetoga meža, apoštolskoga, Jezušovo Matercerkev potrdéčega kralja, sv. Števana se bo položila na glavo njegovoga naslednika.

*

Radosten, sijajni, svetli, veseli sprevod — pa za par let se spremeni v žalostnoga, kda v grobnici kraljevskoj v kapucinskoj cerkvi ne do več poznali njegovoga Vel. Karola IV. nego samo ubogoga grešnika. — Vse nas čaka smrt.

*

V cerkvi Matjaš kralja, kam se sprevod miče na kronanje, je vse okinčano. Rdeče draperije i preproge pokrivajo oltar, trone, tribüne. Bela je samo kapela lorettska i glavnoga oltara znotrašnji del. Všiti so v rdeče beli dvojni križi v znamenje, ka je kralj apoštolski kralj.

Red v cerkvi sinovje velike gospode držijo gor. V rokah palice nosijo, zato se i palični gospodje zovejo.

Najprle prihajajo vogrski i horvacki püšpeki; tei sprejmajo papovoga nuncijs *Volfre di Bonzoja*. Ob 7. odprejo lado, v šteroj so znaki kronanja; denejo se tei na blazinice rdeče z zlatom zarobljene. K njim priložijo krono kraljice. Z tov je bila koronana Elizabeta kraljice l. 1867. Cena té lepe korone je 3 milijon koron. Meč državni (orsácki) prinesé zakladnik dvorni. Ede-najšet državnih zastavonoscov se gor postavi kre znakov. Pride dr. *Csernoch* Janoš, estergomski (ostrogonski) knezoprimas v kardinalskoj krasnoj obleki, küšne razpelo i poškropi se z blagoslovljenov vodov; razvrstijo se cerkveni dvorjeniki i ido k vratam pred kralja. Medtem pride mati kraljova *Marija Jozefa*, nadvojvodinja, brat *Mikša* nadvojvoda, *Ferdinand* bolgarski car i drugi iz kraljevske družine do 20 oseb pa sküpní ministri i generala *Kövess* pa *Conrad* Hötendorfski.

Herold na hrbti i prsah z grbom (cimer) državnim naznani, da se kralj bliža. Tülki zatulijo, bobni se oglasijo, v cerkvi zadoni vogrška himna: „Isten áldd meg a magyart“ (Blagoslovi Bog Vogrina), kraljevski par z malim trononaslednikom stopi pred loretsko kapelo. Kraljici denejo tü krono na glavo. Odtod se miče procesija pred glavni oltar. Pred kraljom se nese apoštolski križ i znaki kronanja: Sv. krono nese grof *Tisza* Štefan, jaboko države, baron *Skerlec* Ivan, horvacki ban, meč sv. Štefana grof *Csekonics* Andraš, križ, na šteroga kralj prisegne, grof *Széchenyi* Emil, menjši križ vojvoda *Festetich* Tazsiló, žezlo (kraljevsko palico) grof *Apponyi* Šandor. Znova zatrobijo rogovi i se speva dale narodna himna, Kraljevski par pride na sred cerkve stoječi svoj tron. Sinek je pri babici (mamicí) v molitvenici, odtec gleda vse, kaj se v cerkvi godi. Miren je i kda trüden postane, ga babica v krili držijo. Če de živo, de že sam na sebi sküšavao, kaj pomeni svečanost denešnjega dneva. Svetišče več jezér sveč svetloba presveti. Dühovščina v najdragša cerkveno opravo oblečena obda tron kronajočega knezoprimasa v svetišči. Tü je tüdi za kralja tron.

*

Začne se kronanja. Kralj si vsede na stolec v svetišči; više njega sedi knezoprimas v znamenje, da je cerkvenoj oblasti i kralj podvržen. Nadbiskup iz Kalocse prosi knezoprimasa: „Prečastiti Gospod, katoličanska Maticerkev

zele, da bi se nazoči imeniten vojak podigno na kraljevsko čast.* — Knezoprimas pita: „Pa znaš ti, ka je on vreden i pripraven za to čast?“ Odgovori: „Zaistino znamo, ke je on vreden toga, na hasek bo Matericerkvi i državi.“ Knezoprimas odgovori: „Hvala Bogi.“ Zatem te kralja opomina na visokost njegove časti, kralj pa poklekne, roki na evangelij položi pa prisegne, ka de pravično ladao i Matercerkev brano. Zdaj moli primas nad kraljom, té pa spadne na obraz i ostane tak ležeč pred oltarom, dokeč ne zmoli dühovščina nad njim litanije vseh Svétcov. Kralj stane, doldene kalpag, odveže sábljo, poklekne i se sv. oljom namazilijo njegovo desno roko pri čonklah, lákti i v ramah. Zagrne se zatem v plašč sv. Štefana i začne se sv. meša. Pred evangelijom vzeme iz rok primaša sv. Štefana meč, naj brani sirote i Matercerkev ž njim i mahne trikrat v cerkvi ž njim, zvüna cerkvi pa dajo domobranci prvi častni strel. Kralj zdaj na gornjo stopnjo oltara poklekne, kje se njemi položi na glavo po knezoprimasi i palatinovom namestniki grofi Tisza Štefani krona sv. Števana. Primas ga opomina, naj jo nosi v svétosti. Zatem njemi da v roke žezlo i jaboko države z opominom, ka naj po právoj poti vodi svoje podložnike, njega pa sam Kristuš. Zdaj ga pelata na tron njegov knezoprimas i nadbiskup kaločki. Tí dva sta ž njim na troni, drugi nišče. Tú njemi pravi primas: „Stoj na tom mesti i obdrži je, štero si podedovao po postavnom nasledništvu od Boga Ti danom v oblasti vsemogočega Boga.“ Pod tronom zakriči zdaj grof Tisza: „Éljen a király“ (Živio kralj), kaj trikrat ponovijo v cerkvi i zvüna cerkvi, zvonovi stolnoglavnoga mesta zadonijo, topovi na gori sv. Gerarda i puške domobranske se z častnemi strelí oglasijo. —

*

Poleg té dike i slave kraljevske si zmislímo, ka nas čaka neskončano vekša, kda mo v nebesa vzeti i za kralje pa kraljice nebeske kronani. Pa Jezus, ki je kralj vseh kraljov v nedopovedljivo lepšoj i vekšoj diki prihaja k nam med velikaši svojih angelov pri svetom obhajili! Oj kak lepa more biti dūša naša, zaročnica toga najlepšega kralja.

*

Kraljice kronanje. Kralj z kronov na glavi prihaja z kraljicov pred primasa i ga prosi, naj njegovo tivaršico za kraljico kronüje. Kraljica spadne na obraz i ponizno moli z dühovščinov litanije vseh svetnikov; zatem jo ma-

zilizjo z sv. oljom kak kralj i njoj položi vesprenski pūšpek korono domačo na glavo, sv. Štefana korono njoj pa deneta na desno hramo primas i palatinov namestnik. Primas jo dvakrat blagoslovi i opomeni, naj bo smilena do siromakov i njoj da v roke žezlo i jaboko države. Klečeča kraljica stane i jo pelajo na tron k kralji, kje žezlo i jaboko države nazaj dajo kralji v roke. Strel i zvonjenjé se ponavlja kak prle.

Nadaljava se po tom obrédi sv. meša, štero pobožno poslušá kraljevska dvojica. Večkrat jihva okadijo, evangelium i pateno küšneta, pa darüjeta vsaki en zlat za Matercerkev. Pred podigávanjom njima vzemejo korone z glave i kda zvonček naznani, ka je kralj nebe i zemlje prišo na svet, ga molita klečeč kralj i kraljica pa cela cerkev, zastave se prignejo, kolena nanizijo i ta najvejša čast i oblast spozna moč i gospostvo tistoga Deteta, štero se je v Betlehemi, v štali narodilo. Kda je prišlo sv. prečiščavanje, sta kralj i kraljica pred oltarom klečeč ponizno Jezušovo telo k sebi vzela; po sv. obhajili pa pila malo tokajskoga vina iz keliha 500 let staroga; zatem pa goreče hvalo dala za milošče sprejete.

Po končanoj meši se je kraljica z trononaslednikom med vihérnimi „Éljen“ klici pelala v Grad, kralj je pa ostao v cerkvi, kje je za viteze z zlatimi ostrogli potrdó junake, ki so se posebno odlikovali z viteštvom na bojišči. Kralj sedeč na troni z kronov na glavi, obdan z plaščom svetoga Štefana se je dotekno z mečom sv. Štefana ram vítézov. Ništerni so na kankah stali tam. Posebno toplo je pozdravo kralj poročnika Vén Zoltana, ki je vučíteo trononaslednikov i koga junaška dela je dobro poznao.

*

Prisega i vdarci z mečom. Po svetoj meši se poda nepopisno lepi sprevod na trg sv. Trojstva. Kralj stopi z kronov na glavi na višek prisege, v levici drži križ, v prave tri prste pa proti nebi i prisegne, ka ustavo vogrsko verno obdrži, ka mej Vogrske, Horvacke, Slavonije i Dalmacije ne pūsti pomenjšati nego je rajši še povekša. Po prisegi zadoni narodna himna: „Blagoslovi Bog Vogrina.“ Spevle jo nebrojna množica z odkritov glavov, kralj jo pa poslušá z genjenim srcem.

*

Po prisegi prido vdarci z mečom. Kralj se poda na serci proti breščeki kronanja na trgi sv. Jürja z sijajnim sprevodništvom. Z kronov na glavi pri-

jezdi na višek, potegne z nožnice meč sv. Štefana i ž njim štirikrat vdari: 1. proti jugu močno, strastno, 2. proti sevri, 3. proti zahodi i 4. proti izhodi. Kralj je bio bleđi i meo suznate oči, Razvedrilo se njemi pa lice, kak je ovaro pri ednom okni kraljico tivaršico z sinekom, ki, če de ga Bog živo, bo enkrat túdi mahao z mečom sv. Štefana proti štiram krajom svetá; — ali njega te že ne bo.

*

Obed kronanja. Po vdarci z mečom sv. Štefana se nedopovedljiva lepota preseli vse v Grad. V obednici se spravijo vküp. Prestreto je za šest oseb. Škér, kupiçe, vse je iz čistoga zlata. Z kronov na glavi iz plaščom sv. Štefana pride kralj z kraljicov. Iz zlate ročke leva na roke kraljevskoj dvojici vodo grof Tisza Števan, knezoprimas njima je pa obriše. Krono vzemejo krali dol i si sede z kraljicov k stoli. Tú dobijo mesto še štirje, nuncij papov, knezoprimaš, nadbiskup iz Kalocse i grof Tisza Števan, namestnik palatinov. Na zlatih tanjerah nosijo jesti gor poslaniki, plemenitaši vogrski. Denejo jesti na stol pa včasi je túdi z velikim vklánjanjom odnesejo. Devetnajset vrst pride na stol, ali nišče se ni edne jedi ne tekne. To je samo ceremonija pa túdi lepo zatajüvanje. Pomeni počeščenje kraljevske časti pa to, ka je ta čast združene z velikimi križi i težavami. Kralji zatem natočijo vino, vzene pehar, ga zdigne i pravi: „Bog živi domovino!“ (Éljen a haza!) Sledijo veselí „Éljen“ klici. Kralja pozdravi knezoprimas rekoč: „Bog živi kralja!“ (Éljen a király!) Vsi stánejo zdaj, kučme se v zrak zdignejo, srca od navdūšenja raztegnejo i tople pozdrave pošlejo proti novomi vladari i vladarici, topovi na gori sv. Gerarda pa z močnim grmenjom potrdijo to, kaj se v obednici kraljevskoj godi.

*

Po tom obrédi so zaprli sejo državnoga zbora. Odposlanstvo državnoga zbora je pa ponüdilo v Gradi kralji i kraljici dar naroda, vsakomi 50 jezér zlatov. Kralj se je zahvalo za dar i naznalo, da dar v namene domovine odloči.

*

Ob treh so pristopile ženske vogrské plemenitaške pred kraljevski par; da bi njem ponüdile svoj poklon. Z glavov so se globoko nanizile pred njim. Edno vüro je trpelo to pozdravljenje.

*

Znake kronanja so z Grada nazaj spravili v Matjašovo cerkev, kje je je

vsaki lahko pogledno do jan. 2. Te den popoldne so prenešeni nazaj v Grad do novoga kronanja.

*

Ob šestih večer je kraljevski par odpočivalo z Budapesta v Beč. Z rastečih rož so njemi napravili znake kronanja (krono, jaboko itd.) i nalekli v kočija na vlaki. Te rože naj ga spominajo na ljubezen i vernost naroda vogrskoga iz vsakoga maternoga jezika pa naj njemi olejšajo križ, šteroga je nase vzeo z zlatov kronov sv. Števana.

Glási.

Pozdrav pošilajo: Franc Ivan z Črensovec i Kukor Gyula z Bodočanja, pešaka 82. pp.; zahvalita se dobromi Jezušu, ka njim je pomogeo neprijatela izgnati z naše domovine, zdaj so njemi že v njegovej zmerom za petami; prosita vseh nas molitve, ka hitrej pride blaženi mir; Bagar Ivan z Črensovec da 1 kor., Matko Andraš z Odranec 2 kor., Krampač Ivan i Kavuš Mihál vsaki 1 kor., Žalik Jožef z V. Polane 2 kor., Markoja Jožef z Sr. Bistrice 2 kor., Horvat Ivan Matjašov z Dokležovja 1 kor., Hozjan Števan z Črensovec 1 kor. na podporo našega slovenskoga tiska. Nabrali so té znesek iz siromaške svoje plače, štero dobivajo v bolnišnici; pišejo, ka njim je jako na vao to čtenje, da ne morejo k meši hoditi i božja reč v naših spisah glašena njim srce veseli; Rengel Števan z Lipovec i pajdaši, domobr. 20. dpp.; naznanjajo, da so meli božično drevo, pred šterim so iz srca molili maloga Jezušeka i ga prosi li za mir.

Štemplin kronanja. V spomin kronanja so izdani štemplni. Čisti dohodki spadnejo na sirote vojakov. Dosta jih že nej k odaji.

Raztrgane dvekrone banke valájo samo do konca meseca januara. Do toga časa naj vsaki polovino ali četrtino banke da od sebe, zato ka sledkar do té polovice ali štrtinke menjšo ceno mele.

Pravi krščanski sprevodi se širijo pri nas na Dolenskom. Glasijo nam iz Beltinec, Dolnje Lendave, ka mrtve ne zajejo i ne zapijejo več, nego brez krmine držijo prave krščanske sprevode. V Črensovskoj fari je većinoma zdaj že takši sprevod. Poganov je malo. Nazadnje so v lepom krščanskem, treznom dūhi zakopali v Trnji Šajaš Jožefa i Dorenčec Jožefa, na G.

Bistrici pa Horvat Kato. — Radi bi te veseli glas zvedili tudi z Goričkoga. Goričanci, ste še poganje? Dajte odgovor, če ne držite več trobine. Razveselite nas!

Dvojno plačo so dobili vslužbenci mesta *Czegléd* na spomin kronanja.

Pomiloščenje dobijo vnogi od novoga kralja, ki so pod kaštigov i so se poboljšali.

Brezplačni obed je stojezer ljudi dobilo v Budapesti na den kronanja.

Cena krumplov je poleg vladne določbe od 11 do 17 kron po 100 kilah. Visi cena od kakovosti; če so krumplici ne bili notri javljeni, nego pri rekvirivanji odvzeti, je cena 2 kor. falejša.

Žganico je vlada pod zapor vzela i jo vveni tudi.

Prve postave, štere je novi kralj podpisao so pogodbe trgovinske z zvanjimi državami i dačne postave.

Dár † kralja. † kralj je malopred smrtjov stojezer frankov (kron) poslao sv. Oči za dár na potrebe Matere-cerkvi.

Na Švicarsko pūstijo Nemci tiste francozke zajetnike, šteri so že više 18 mesecov zgrabljeni i majo najmenje troje dece. Na prošnjo sv. Očé se je to zgodilo. Francozi brščas v to tudi privolijo.

Meša bolgarskoga kralja. Bolgarski kralj je dao mešo služiti v lorettskoj kapeli, kde so znaki kronanja bili izpostavljeni v tistoj opravi, v šteroj se je meša kronanja služila. Po sv. meši, štero je pobožno poslušao, je 500 kor. med siromake dao razdeliti.

Fundacija. Na spomin kronanje je grof *Csáky* Karol 100 jezer kron položo za zidanje katoličanske ljudske šole.

Tolvaji so hodili na Sūhom vrehu pri Gašparič Janoši. Že so steno podkopali, ali ovarali so je i odegnali. Ešče v treh mestah šo šteli vdreti v hrambe da se njim je pa ne posrečilo. Samo v ednom mestu so odnesli malo graha i nešterno jajce.

Hromi zajetniki se zamenijo. Prošnje se morejo pred naše vojno ministerstvo vložiti. V prošnji more zaznamjeno biti, v čem má falingo zgrabljenec naš.

Nábor je bio v Lendavi 8. i 9., v Soboti od 10—12., v Monoštri pa bo od 15. do 17. toga meseca za 18—24 let stare.

20 filerje se do marc. 8. vzemejo notri v vsakom dačnom urádi (adohivatal) v službenom časi.

Sv. obhajilo na Nemškom. L. 1915. se je v Nemčiji 234 milijon 758 jezero 673 ljudi prečistilo. Na vsakoga katoličanca 12 sv. obhajil spadne.

Z krone sv. Stefana se je zgūbo en dragi kamen: topaz. Najšo ga je k sreči en dūhovnik.

Kavarne, krčme se ob edenajstih moro zaprti.

Ključke, kvake, ključnice iz medi moro trgovci i fabrikanti vladi prepustiti na vojne namene.

Ki so kalendarov nej dobili dozdej, je té mesec z Marijinimi Listi vkūp dobijo najprle, mi drugi pa, ki smo je že dobili, mo malo čakali na Liste. Te mesec vse bo. Januarski listi novoga leta do tudi k ovim pridjani.

Spanje nešče priti na človeka zavolo nemirovnosti i ponovljenja starih ran, bolečin. Pomaga Fellerov „Elza-fluid“ iz rastlinskih essenc. Pri porača ga više 100.000 zahvalnih pisem. Predbojske cene. 12 kantic franko 6 kor. Pravi se dobi pri E. V. Feller lekarniki Stubica, Centrala 146. Horv. Tū se dobijo tudi lahko poganjajoče, neškodljive rebarbarske „Elza-Kroglice“. 6 škatljic 4 kor. 40 f. poštnine prosto. — Kūrjih oči ne režite z nožom, to je nevarno. Pri Felleri se dobi dobro vrastvo proti njim za 1 ali 2 kor.

Pošta.

Györköš Jožef. Gančani. 6 kor. sem dobo. Z toga 3 kor. za Novine l. 1916. Pozabili ste je plačati. Ovo na novo leto ostane. Dobite vse po pošti. — **Hegedüs Matjaš. Sodišinci.** Le naberte se! Pošilao bom vaše z Gederovskimi i krajnčkimi. Pozdrav.

100 litrov domače pijače

Elpis!

vkrepčevalne, téne in žejo gaséče si more vsaki sam

napraviti za male štroske. V zalogi so: ananas, jaboka, grenadina, maline, muškateška, meta, pomaranče strašnica in višnja. Neuspeh izključen. Ta domača pijača se pije poleti mrzlo pozimi pa vroče namesto ruma. Snovi z natenčnim navodilom stanejo K 10 poštnine prosto proti povzetji. Za kmetijstva, vekša hišna gospodarstva, delavnice, tovarne i. t. d. je to sredstvo velikanske vrednosti, ker se delavci s tov pijačov okrepčajo ne da bi bili pijani ali pa da bi zgūbili na delavskoj zmožnosti

Janez Grolich, drogerija „pri angelju“ Brno šte. 85. Moravsko.